

Groetjes van boord!

Of hoe een moderne paquebot-afstempeling een foutje op Wikipedia blootlegt!

Het oer-Nederlandse vakantieplaatje (zie fig.1) vond ik onlangs in een partijtje allerhande. Het bleek een ansichtkaart van het MS Tor Scandinavia verstuurd als paquebot-kaart. Toevallig had ik net het artikel van Ivo Spanjersberg over "Scheepspost uit en van Zuid-Korea" uit Filatelie oktober 2019 gelezen. Hierin legde hij de term paquebot nog eens goed uit. Ik citeer: "met de term paquebot wordt in de filatelie gerefereerd aan een UPU-regel die stelt dat postzegels van het land van registratie van een schip geldig zijn op post verzonden vanaf dat schip, waarbij de haven waar de post in het postverkeer wordt ingediend in een willekeurige UPU-lidstaat kan liggen." Wel geldt dat de post nog buiten de territoriale wateren op de bus moet zijn gedaan. De UPU-regel bestaat sinds 1892. De hoogtijdagen van het "paquebot- stempels" verzamelen lagen tussen de jaren '50 en '80 van de vorige eeuw.

Het schip en de lijn

Eerst de Tor Line en het schip Tor Scandinavia maar eens gegoogeld. Volgens de Nederlandse Wikipedia (https://nl.wikipedia.org/wiki/Tor_Line) is Tor Line een voormalige Zweedse rederij die veerdiensten onderhield tussen Göteborg (Zweden), Immingham (Engeland) en Amsterdam. De naam "Tor Line" was afgeleid van de namen van de moederbedrijven Trans Oil en Rex. De Nederlandse KNSM had een aandeel van 25% in de

rederij, evenals Bratt-Gotha. De drie Zweedse partners werden in 1967 overgenomen door het Salen concern. In 1976 kwam de Tor Scandinavia in de vaart. In 1981 begon Tor Line een samenwerkingsverband met Sessan Linjen, waardoor de naam Sessan Tor Line ontstond. In 1981 werd Tor Line gekocht door de Deense rederij DFDS Seaways, nadat Salen failliet ging. Vanaf dat jaar, tot 1988, voerde de rederij op de voormalige Tor Line-routes de merknaam DFDS Tor Line. Vanaf 1989 kwamen alle routes onder de naam DFDS Seaways. Op 22 februari 1991 veranderde de naam van de Tor Scandinavia in Princess of Scandinavia. De naam Tor Line verdween niet helemaal, de vrachtdiensten van DFDS Seaways en Tor Line werden namelijk gecombineerd in de rederij DFDS Tor Line, een naam die tot op heden gehandhaafd wordt. Ook gebruikt DFDS Tor Line nog steeds het voorvoegsel "Tor" voor bijna al haar schepen.

Tot zo ver, maar dan valt meteen iets gek op. Hoe kan ik een kaart uit 1980 hebben in de kleuren van Sessan Tor Line terwijl beide maatschappijen pas in 1981 zouden zijn gaan samenwerken.... Zou er een foutje op Wikipedia staan?

Afb. 1 officiële ansichtkaart van de MS Tor Scandinavia in Sessan Tor line kleuren (productie Polyvisie Hilversum). (www.simplonpc.co.uk/TOR_Line_PC.html#anchor10012)

Even verder googelen leverde de bevestiging (http://www.simplonpc.co.uk/Tor_Scandinavia.html): De Tor Scandinavia is gebouwd in 1976 voor de Göteborg-Amsterdam en Göteborg-Felixstowe veerdienst van de Tor Line. In 1980 was er een korte samenwerking tussen Tor Line en Sessan Line, onder de merknaam SESSAN TOR LINE. In 1981 werd het passagiersgedeelte van de Tor Line gekocht door DFDS Seaways.

Ook de Engelstalige Wikipedia (https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Tor_Line) levert het jaar 1980 op als bron van samenwerking. Dus met dit poststuk kan ik sowieso al de Nederlandstalige Wikipedia verbeteren. Leuk!

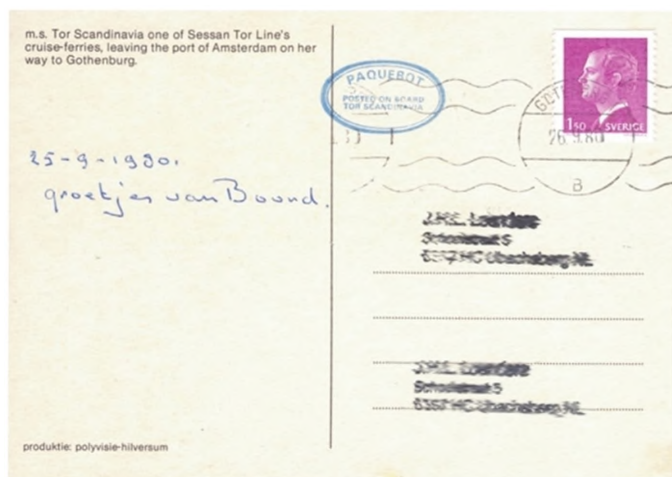
Voldoet onze kaart aan de criteria voor een echte paquebot-kaart?

De Tor Line is een Zweedse rederij, dus dat de Zweedse postzegel Michel no.1113 Koning Carl XVI 1,50 Kronen is gebruikt voor frankering is terecht. Kennelijk is onze brief 25 september 1980 gepost in de territoriale wateren op de lijn Amsterdam - Göteborg, wat verzending vanuit Göteborg met dagtekenstempel Göteborg B 26-9-1980 logisch en correct maakt.

Ik heb hier dus een heus stukje filatelisch maakwerk uit de nadagen van het 'paquebot'-stempel verzamelen en toont meteen aan dat je je bronnen altijd dubbel moet checken. De omissie op Wikipedia is inmiddels door mij hersteld.

Nogmaals groetjes van boord!

Jan Smith

Afb. 2: Achterzijde ansichtkaart met paquebot-stempel Tor Scandinavia en Zweedse postzegel Michel no.1113 Koning Carl XVI 1,50 Kronen met dagtekenstempel Göteborg B 26-9-1980.